

Kis KTE Könyvek

5.

**Útmutató
a gyakorlóiskolák könyvtárainak
szolgáltatásfejlesztéséhez**

Cs. Bogyó Katalin – Dán Krisztina – Dömsödy Andrea

Cs. Bogyó Katalin
KTE Őszi Szakmai Napja, OFI-PKM
2012. november 7.

Kis KTE könyvek 5.

Szerkesztette
Dömsödy Andrea

Olvasószerkesztő
Tóth Viktória

Lektor
Barátné dr. Hajdu Ágnes

ISSN 1788-4470
ISBN 978-963-88046-2-4

© Könyvtárostanárok Egyesülete, Cs. Bogyó Katalin, Dán Krisztina,
Dömsödy Andrea, Horváthné Szandi Ágnes 2012

A kötet a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával jelent meg.

Megjelent 2002-ben a Könyvtárostanárok Egyesülete 15 éves jubileumának évében.

Felelős kiadó a Könyvtárostanárok Egyesületének elnöke
www.ktep.hu

A nyomdai előkészítés Kállai Zsanett munkája.
A nyomdai munkákat a Robinco Kft. végezte.
Felelős vezető: Kecskeméthy Péter

Miért a gyakorlóiskolai könyvtárak?

1. Különös jelentőségűek, mert

- a hagyományos iskolai könyvtári ellátás mellett kiemelkedő szerepük van mind a könyvtáros-, mind a pedagógus-, mind a könyvtárostánár-képzésben;
- bázis iskolai könyvtári szerepük van (*lehetne*) környezetük iskolai könyvtári, könyvtár-pedagógia életének szervezésében, fejlesztésében.

Nagy feladat hárul rá a mindenkori iskolai könyvtárügy és a pedagógusok könyvtár-pedagógiai módszertani kultúrájának megújítása területén.

- ## 2. Időszerűség → Átalakuló pedagógusképzés → A gyakorlóiskolai könyvtárakkal kapcsolatos elvárások, szerepek rendszerezése, a lehetőségek feltárása, rögzítése.

3. Gyakorlóiskolai könyvtári helyzetkép

- Iskolai könyvtári szakfelügyelet (2008, 2009): minden olyan közoktatási intézmény, melynek nevében szerepelt a „gyakorló” kifejezés
- Összesen 48 intézmény 54 könyvtára
- A vizsgálatok szakaszai: 2008-ban az általános iskolát is működtető gyakorlóiskolák könyvtárai, 2009-ben a fennmaradó intézmények (gimnáziumok, szakképző intézmények, kollégiumok) könyvtárai.
- A teljes mintán elvégzett vizsgálatok adatainak elemzése egyértelmű helyzetképet ad a jelenlegi hazai gyakorlóiskolák könyvtári ellátásáról.
- Adatcsoportok:
 - Az iskolai könyvtár megjelenése az iskola alapidokumentumaiban
 - Személyi feltételek
 - Tárgyi feltételek
 - Könyvtári terek
 - Berendezés, eszközök
 - Az állomány
 - Az állomány nagysága
 - Az állomány összetétele
 - Az állomány feltárása
 - Könyvtári szolgáltatások
 - A könyvtárak nyitva tartási ideje
 - Szolgáltatások minősége
 - A hallgatók ellátása.

Miért nem csak a gyakorlóiskolai könyvtárak?

A gyakorlóiskolai mellett az iskolai könyvtárakkal kapcsolatos általános jellemzőket, elvárásokat is kiemeltük:

- jól láthatóvá váljon e sajátos iskolai könyvtártípus mássága,
- más iskolák, iskolai könyvtárosok számára is útmutatóul szolgálhasson, hiszen az elvárásokat, feladatokat összegző, rendszerező kötet már tíz éve nem jelent meg.

1. Összehasonlító táblázatok (Iskolai könyvtár – gyakorlóiskolai könyvtár)

- 1. ábra. A (gyakorló)iskolai könyvtár funkciói (részlet, 13-14. p.):

	iskolai könyvtár	gyakorlóiskolai könyvtár
információs	pedagógusok munkájához szükséges információk, források biztosítása (pedagógiai, módszertani, szaktudományi)	tanár szakos hallgatóknak is
	iskolai tudásbázis (iskolai módszertani tudásmegosztás szervezése, gyűjteménye)	
	iskolavezetés munkájához szükséges információk biztosítása	
	szülők számára elérhetővé tenni az iskolai dokumentumokat	hallgatók számára is fontos
	információs eszközök biztosítása	
	reprográfia	
könyvtári	könyvtári rendszer elérési pontja	kiemelten a felsőoktatási könyvtár
	információforrások elérési pontja (adatbázisok, világháló)	
	könyvtárak modellálása	modern iskola könyvtári modell bemutatása
	gyűjteménygondozás	módszertani gyűjtemény kiemelt gondozása
	iskolatörténeti gyűjtemény	
	tankönyvtár	tankönyvbemutató-hely

- 2. ábra. A (gyakorló)iskolai könyvtári szolgáltatások rendszere (21-22. p.)
 - 3. ábra. Személyi feltételek a (gyakorló)iskolai könyvtárakban (27. p.)
 - 4. ábra. A (gyakorló)iskolai könyvtár gyűjteményének összetétele (30-31. p.)
 - 5. ábra. A (gyakorló)iskolai könyvtár funkcionális terei (36. p.)
 - 6. ábra. A (gyakorló)iskolai könyvtár eszközei (44-45. p.)
 - 7. ábra. A (gyakorló)iskola működési dokumentumainak könyvtári vonatkozásai (46-47. p.)
 - 8. ábra. A (gyakorló)iskolai könyvtár működési dokumentumai (48-51. p.)
 - 9. ábra. A (gyakorló)iskolai könyvtár-pedagógiai program részei (54. p.)
 - 10. ábra. A (gyakorló)iskolai könyvtár könyvtár-pedagógiai tevékenységrendszer (56. p.)
 - 13. ábra. A (gyakorló)iskolai könyvtár kapcsolatrendszer (78-79. p.)
- (Ábrajegyzék: 185. p.)**

2. Konkrét gyakorlóiskolai könyvtárak megoldásai

SZTE Juhász Gyula Gyakorló Általános Iskolája könyvtára, Szeged

Nyugat-magyarországi Egyetem Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium könyvtára, Szombathely

Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium Könyvtára, Budapest

3. Mellékletek

7.4. melléklet: Gyakorlóiskolai projektek

7.5. melléklet: Tanterv az IKT könyvtárhasználatba való beépítésére a különböző tantárgyakon keresztül, 5. évfolyam

7.6. melléklet Ajánlott irodalom iskolai könyvtárak működtetéséhez

4. Felhasznált irodalom

Összegzés

- Célunk volt, hogy a kötetben áttekintsük a gyakorlóiskolai könyvtári specialitásokat, összefoglaljuk azokat a szakmai elvárásokat, amelyek egy sokszereplős szakmai párbeszéd alapját képezhetik; s mindezt úgy tesszük, hogy kötetünk a nem gyakorlóiskolai könyvtárostanárok számára is útmutatóul szolgáljon.

FORGASSÁK HASZONNAL!